A. 1835. N°. 146.

ARNHEMSCHE COURANT.

Donderdag den 3 December.

ZWITSERLAND.

Zurich, den 24 November. De regeringsraad had reeds den 21sten November aan de regering van het kanton Aargau, op haar berigt van de gisting, die onder de katholijke bevolking van eenige districten, wegens de voorgeschrevene beëediging der geestelijken, heerschte, de verzekering gegeven, dat Zurich ten allen tijde bereid zou gevonden worden, om de bondsbroederlijke verpligtingen te vervullen. Op de verdere mededeeling van de Aargausche regering, dat de berigten over de toenemende gisting in de districten Muri en Bremgarten van uur tot uur van bedenkelijker aard werden, en op het bepaald uitgedrukt verlangen, dat de regering van Zurich voorloopig een bataljon met artillerie op de grenzen zou laten rukken, heeft de regeringsraad dadelijk een bataljon infanterie, benevens eene kompagnie artillerie, eene kompagnie scherpschutters en eene kompagnie kavallerie opontboden, die zich marschvaardig moeten houden; terwijl tevens de overige drie bataljons van het eerste bonds contingent, benevens de daartoe behoorende artillerie, scherpschutters en kavallerie zijn opgeroepen, en het tweede bondscontingent mede op piket is geplaatst. De burgemeester *Hirzel* is wijders als representant der regering afgezonden, om in het district Knonau, waar 500 man landweer bijeengetrokken worden, doelmatige schikkingen te maken, en vervolgens, wanneer het noodig is, om Zurichsche troepen in het kanton Aargau te laten binnenrukken, dezelven te vergezellen. Van deze beschikkingen, alsmede van de ingekomene berigten, is deels aan de regering van Aargau, deels aan het bewind kennis gegeven. Van het bewind is, op de vroegere mededeeling van den 21sten, de toezegging ontvangen, dat, ingeval de rust in het kanton Aargau werkelijk mogt verstoord worden, de noodige voorzieningen zouden gemaakt worden.

Jongste tijdingen. De meeste geestelijken in het kanton Aarau hebben den onvoorwaardelijken eed geweigerd. In Bremgarten en Muri heeft er geen den eed gedaan. De bevolking dezer districten is op de been geweest; maar heeft de rust niet verstoord. Sommige geestelijken, die genegen schenen den eed af te leggen, werden door den woesten hoop gedreigd, dat zij, indien zij het deden, met stokslagen het land zouden uitgejaagd worden. De militaire magt is onder de wapens gebleven; maar heeft tot dus verre de wederspannige districten niet bezet.

PETERSBURG den 21sten November.

Z. M. de Keizer heeft gisteren aan den Engelschen gezant, lord *Durham*, eene audientie verleend, in welke hij de eer had, Z. M. zijne geloofsbrieven te overhandigen.

LONDEN, den 28sten November.

Volgens ons ministerieel blad, *the Courier*, zouden hier nieuwe conferentien, betrekkelijk het Hollandsch-Belgische vraagstuk, staan geopend te worden, en graaf *Orloff* daaraan deel moeten nemen.

Zr. Ms. linieschip *Rodney*, voerende 92 stukken geschut, en thans in de Sound liggende, heeft eergisteren van de *James Watt*-stoomboot nog 5000 stel wapenrustingen aan boord genomen. Gemeld Britsch oorlogsschip zal, na alvorens nog eenigen krijgsvoorraad van de koninklijke *Tar* stoomboot ingenomen te hebben, met 20,000 stel wapenrustingen en eene groote hoeveelheid ammunitie, ten dienste van de koningin van Spanje, onmiddellijk naar Barcelona vertrekken.

Het doorbreken op vorigen Zaturdag avond, ongeveer ten half twaalf ure, van den dam langs het Cartsburne riviertje, te Greenock, in Schotland, en het dien ten gevolge onverwachts onder water zetten van de voorsteden van gemelde stad, heeft, voor zoo verre men reeds met zekerheid weet, aan een veertigtal personen het leven gekost, en voor ongeveer 30,000 p. st. schade aan goederen en eigendommen toegebragt. Ook in andere graafschappen van Schotland hebben de in massa gevallen regens in deze maand overstroomingen der rivieren en een merkelijk verlies van schapen veroorzaakt.

Laatstleden Zondag zijn te Doever, met het schip *Resolution*, uit New-York aangekomen *Chang Eng*, de Siamesche aan elkander verbondene tweelingen, welke vijf à zes jaren geleden zich insgelijks te London bevonden hebben, en alstoen hier te zien geweest zijn. Dingsdag hebben zij zich van Doever verder naar Parijs begeven.

PARIJS, den 29sten November.

In het ministerieele morgenblad leest men het volgende: „Wij blijven het grootste vertrouwen stellen in de wijsheid van het Amerikaansche congres, en hebben geene reden om voor eenen nabijzijnden oorlog te vreezen; maar zien toch met genoegen, dat 's Konings regering, zich op haar regt en de uitgebragte stem van de kamers verlatende, beschikkingen maakt om Frankrijks eer door krachtdadige maatregelen te handhaven. De heer *Mackau* is tot bevelhebber van de scheepsmagt der Antilles benoemd en reeds derwaarts vertrokken. Maar dit is nog niet voldoende; er worden nog andere maatregelen vereischt om den handel gerust te stellen en gemelde scheepsmagt te ondersteunen, welke alleen misschien niet bestand zou zijn tegen eenen aanval van de gansche zeemagt der Vereenigde-Staten. Zoo wij goed onderrigt zijn, zullen eerstdaags vijftien linieschepen en een evenredig getal fregatten in de havens van den Occeaan en de Middellandsche zee uitgerust worden. Het ministerie, den last daartoe gevende, zal zich gemakkelijk bij de kamers kunnen verantwoorden, en deze zullen de uitgaven tot zoodanig einde zeker met bereidvaardigheid goedkeuren. De bedoelde wapening is niet te groot; de zege moet niet lang kunnen betwist worden, en door onze zeemagt op eenen ontzag verwekkenden voet te brengen, zal de oorlog, zoo hij plaats heeft, van korten duur zijn. Zoo vorderen het de belangen, om welke Frankrijk getoond heeft tot groote opofferingen bereid te zijn. Met die maatregelen zal men onbevreesd kunnen afwachten de besluiten, welke de president der Vereenigde-Staten zal meenen te moeten nemen. Wij herhalen het overigens, niet alleen om der menschheid wil, maar ook om de billijke achting, welke wij het Amerikaansche volk toedragen, koesteren wij de hoop, dat bij die door de omstandigheden vereischte toebereidselen, daarom eene vreedzame afdoening van zaken, welke met Amerika's belang evenzeer als met dat van Frankrijk strookt, niet zal verhinderd worden.

— In onderscheidene dagbladen wordt het gerucht tegengesproken dat op het eiland Sardinie onlusten zouden ontstaan zijn.

— De jongste berigten uit Madrid zijn van den 21sten dezer. De Koningin Regentes heeft, uit de haar aangebodene lijst van vijf kandidaten, den heer *Isturiz* tot voorzitter van de tweede kamer der cortes benoemd. Hij behoort tot de doorzettende liberalen. — Het Spaansche ministerie heeft reeds eenige ontwerpen van wet aan de cortes voorgedragen, onder anderen dat, betrekkelijk de verkiezingen.

— Bij het hof der pairs is gisteren het April-proces voortgezet. De beklaagden van Luneville zijn voor hetzelve verschenen. Zij zijn tien in getal en allen onder-officiers. Volgens de voorgelezene acte van beschuldiging, is de onder-officier *Thomas* degene, die de overigen heeft overgehaald, om deel te nemen aan een komplot om de regering omver te werpen. Deze is dan ook begonnen om het woord voor hem en zijne medebeklaagden te voeren, niet echter om zich te verontschuldigen; maar om de zaak, welke zij wilden voorstaan, te verdedigen; waarom de president van het hof zich verpligt heeft gerekend, om hem het woord te ontnemen en te zeggen, dat zijn advocaat voor hem spreken zoude. Dat wilde hij echter volstrekt niet hebben, hij en zijne medebeklaagden weigerden vervolgens, op de hun gedane vragen te antwoorden, behalve de onder-officier *Bechet*, die de kennen gaf, dat zijne bijzondere positie hem veroorloofde de debatten aan te nemen.

BRUSSEL, den 1sten December.

De Koning en de Koningin zijn nog niet uit Parijs terug. Hun vertrek van daar wordt telkens uitgesteld.

— De kamer der vertegenwoordigers heeft in de zitting van gisteren bepaald, dat het regt van invoer van het levende rundvee 10 centimes per kilogramme (of Nederl. pond) zal bedragen.

'S GRAVENHAGE, den 1sten December.

Heden hebben de afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal zich bezig gehouden met het onderzoek der antwoorden van de regering op het ontwerp tot wijziging van den derden titel des eersten boeks van het wetboek van koophandel, betrekkelijk vennootschappen.

— Heden ten 2 ure zijn in deze stad binnengetrokken de twee bataljons grenadiers, met den staf der afdeeling. HH. KK. HH. de twee oudste zonen van Z. K. H. den Prins *van Oranje*, die tot deze afdeeling behooren, zijn hunne wapenbroeders te gemoet gegaan. Eene ontelbare menigte nam deel aan de algemeene vreugde, bij het terugkeeren dezer dapperen. Verschillende woningen waren te dezer gelegenheid met vlaggen versierd.

— Heden zijn voor het hof van appel in deze stad, de pleidooijen

voortgezet in de zaak van den afgezetten predikant *Scholte cum suis*, wegens een vonnis, tegen hem te Gorinchem gewezen, ter zake van door hem gehoudene ongeoorloofde godsdienstige vereenigingen. Het openbaar ministerie heeft het woord gevoerd en met kracht op de bevestiging van het gewezen vonnis aangedrongen. Morgen zullen de pleidooijen worden voortgezet en de predikant *Scholte*, benevens de advocaat, Mr. *W. B. Donker-Curtius*, daarbij het woord voeren.

— Nopens de aanmoediging van de studien in de godgeleerdheid, is van regeringswege aan de Tweede kamer te kennen gegeven, dat die aanmoediging, voor zoo veel de protestanten betreft, uit tweederlei oogpunt te beschouwen is:

In de *eerste* plaats, als in het algemeen de strekking hebbende om jonge lieden aan te moedigen om zich te bestemmen tot het leeraarsambt.

Ten *andere*, ten einde de leeraars zelven te bevoordeelen, voor zoo verre deze hunne zonen verkiezen op te leiden tot gelijke betrekking.

Wat het *eerste* betreft, kan men niet ontkennen, dat, althans zeker voor zoo veel de Nederduitsche Hervormde kerk aangaat, alle middelen van aanmoediging der godgeleerde studien, voor het tegenwoordige, overbodig schijnen, daar het getal van kandidaten de behoefte aan dezelven verre overtreft; terwijl men daarenboven moet erkennen, dat deze aanmoedigings-middelen zelfs nadeelig kunnen werken, door lieden van den lageren stand, vooral onder de bewoners der akademie-steden zelve, uit te lokken tot de theologische studien.

Dan, behalve dat het bezwaarlijk zou zijn, alléén en uitsluitend, ten aanzien der kerk, de bevorens toegestane gunsten in te trekken, zoo is het meer dan waarschijnlijk, dat juist het gezigt van het aantal kandidaten, die nog vergeefs naar plaatsing zoeken, de lust, om zich aan het theologische vak toe te wijden, zeer zal verminderen; gelijk dan ook werkelijk het getal studenten in de godgeleerdheid, sedert 1831, van lieverlede afneemt.

Het is dus zeer onzeker, of het motief van de gemaakte aanmerking wel voortdurend van kracht zal blijven.

Men weet toch, dat in de helft der vorige eeuw het getal proponenten nog grooter was dan thans, en dat hetzelve, na weinige jaren, zoo verminderde, dat men het noodig achtte middelen te beramen, om gebrek daaraan voor te komen.

Daarenboven zou men de bedoelde intrekking alleen kunnen doen werken op tijd, dat is ten aanzien dergenen, die hunne studien nog niet hebben aangevangen; en zoo zou het wel kunnen gebeuren, dat juist tegen den tijd, waarop de maatregel moest werken, de aanleiding daartoe niet meer aanwezig was.

Ten andere komt ook het belang der predikanten zelve in aanmerking. Hunne bezoldiging is meestal bekrompen, zoodat de maatregelen, welke genomen zijn, om hen in de gelegenheid te stellen, de opleiding hunner kinderen te bevorderen, een wezenlijk deel hunner inkomsten hebben daargesteld. Men beschouwt het ook als allezins wenschelijk, de leeraars aan te moedigen, om hunne zonen voor hun eigen werk te bestemmen; daar men (alle andere voorwaarden gelijk staande) vooral van deze jonge lieden geschikte predikanten kan verwachten, uit hoofde van het voordeel, hetwelk de lessen, het voorbeeld en de hulpmiddelen hunner vaders hun schenken.

Voor zoo verre men dus in het vervolg mogt vermeenen, de vrijheid van collegie gelden, de beurzen en de vrijstelling van de nationale militie voor theologanten te moeten intrekken, zoude het in allen gevalle raadzaam en billijk zijn, eene uitzondering toe te staan voor predikants-zonen.

— In de zitting van de tweede kamer der Staten-Generaal, van gisteren, is onder anderen rapport uitgebragt:

1°. Op een verzoekschrift van een' broodbakker, te Vinkeveen, die meent dat de wet op de granen niet in het belang der pachters is; 2°. op dat van landeigenaren van Gelderland, die de aangebodene wet aanprijzen; 3°. op dat van 68 boekhouders, reeders en schippers van zeeschepen in Groningen, die eenige veranderingen in de wet op de granen verlangen, en meerdere beschermende maatregelen voor de scheepvaart verzoeken; 4°. op dat van den gemeenteraad van Westervoort, in Gelderland, die de gemelde wet ondersteunt en op derzelver aanneming aandringt. Alle deze verzoekschriften zullen ter griffie worden nedergelegd en de daarop gedane verslagen gedrukt. Alleen het verzoekschrift van den gemeenteraad van Westervoort, zal ter zijde worden gelegd, om dat het betrekking heeft tot een onderwerp, niet tot de bepaalde werkzaamheden van den raad behoorende, en alzoo in strijd zijnde met Art. 161 der grondwet.

AMSTERDAM den 1sten December.

Beurs van den 30sten November.

Men is te Londen niet zonder vrees nopens het geschil tusschen Frankrijk en Noord-Amerika.

Van Madrid zijn de berigten onbeduidend. De Carlisten hebben zich van een klein fort meester gemaakt; dit is al het nieuws van de armee.

Fluctuatien der prijzen.

Spanje. Men had heden eenen verderen achteruitgang in Spaansche schuldbrieven verwacht; doordien zich echter belangrijke koopers voor Ardoins opdeden, had er integendeel eene verhooging plaats; stukken van 85 pond klommen van $48\frac{1}{2}$ tot $49\frac{5}{8}$ en bleven $49\frac{1}{4}$; groote van $47\frac{5}{8}$ tot $48\frac{1}{2}$ en sloten $48\frac{1}{4}$ bij veel handel; de omzet in passive en deferred was minder uitgebreid; eerstgenoemde bleven $13\frac{3}{4}$ à 14 en laatstgenoemde 25 à $\frac{1}{4}$; maar Fransche uitgestelde was vraag en de koers klom van $18\frac{1}{2}$ tot $\frac{3}{8}$ en hield zich tot het einde toe op dezen prijs staande.

Holland. In onze $2\frac{1}{2}$ pCt. was eenige handel, doch geene variatie, $55\frac{3}{16}$, $\frac{1}{4}$ à $\frac{5}{16}$ gebleven; 5 pCt. $101\frac{11}{16}$, bij zeer geringe afdoeningen; kansbiljetten $24\frac{1}{8}$, $\frac{13}{16}$ bij weinig affaires; oud-sijndikaat 95 en $95\frac{1}{8}$ gedaan; nieuw $79\frac{1}{2}$ à $\frac{5}{8}$; maar aandeelen handelmaatschappij blijft vraag heerschen, de koers stijgend en 104 gebleven.

Russische en Oostenrijksche fondsen varieerden bijna niet en de handel daarin is nietig.

Oude Russen 104, nieuwe $104\frac{1}{4}$; Russen van 1831 en 1833 $96\frac{3}{4}$ à 97; Hoepels $68\frac{1}{4}$ à $\frac{3}{8}$; Oostenrijksche metaliek $98\frac{3}{4}$; dito $2\frac{1}{2}$ pCt. $57\frac{1}{2}$ à $\frac{3}{4}$; 4 pCt. Weenerbank bij *Goll* werd à $93\frac{1}{2}$ afgegeven, en nieuwe Weener aandeelen à 718.

Zuid-Amerikaansche schuldbrieven onveranderd.

Beurs van den 1sten December.

Wij zijn heden zonder eenige bijzondere tijdingen uit Spanje; zelfs Madrid is niets meldingswaardig te berigten; men schijnt zich in genoemde hoofdstad met het stemmen der antwoorden op de aanspraak der Koningin bezig te houden.

Over het algemeen was de handel heden ter beurs niet beduidend; uitgestelde iets meerder gevraagd; Ardoins als gisteren.

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. $55\frac{1}{4}$; dito 5 pCt. $101\frac{3}{4}$; kansbiljetten $24\frac{11}{16}$; oud sijndikaat 95; nieuw $79\frac{1}{2}$; aandeelen handelmaatschappij $124\frac{1}{2}$ à $\frac{5}{8}$.

Spanje. Ardoins kleine stukken $49\frac{1}{4}$; dito groote 48; passive van $13\frac{7}{8}$ tot $14\frac{1}{2}$ geklommen; deferred 25 gedaan; Fransche uitgestelde $19\frac{1}{4}$.

Alle Russische, Oostenrijksche en Zuid-Amerikaansche schuldbrieven bleven als gisteren.

Mengelwerk.

Wet tot bescherming van den Landbouw.

Dezer dagen is aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal rondgedeeld een geschrift, waarvan de belangrijkheid dadelijk in het oog zal vallen, wanneer men overweegt, dat thans bij de kamer een sedert lang gewenscht ontwerp tot bescherming en opbeuring van den landbouw aanhangig is. Dit geschrift is getiteld: *het noodige en nuttige van eenige beperking in de toelating der vreemde granen op de Nederlandsche consumptie-markten, uitsluitend in het belang van den handel aangewezen;* hetzelve is vervaardigd of opgesteld door de schrijvers van het in het afgeloopen voorjaar zoo veel gerucht gemaakt hebbend, en door zoo velen zoo gunstig ontvangen *Betoog*. Daar wij van dat *Betoog* in der tijd den voornamen inhoud hebben opgegeven, evenzeer als van het tegengeschrift, waartoe hetzelve aanleiding heeft gegeven, zoo meenen wij niet te kunnen nalaten, om ook thans van het nieuwe werkje den hoofd-inhoud mede te deelen. De schrijvers vangen aan met te verklaren, dat zij het stilzwijgen zouden hebben in acht genomen, en hetzelve alleen zouden hebben verbroken, wanneer, door buitengewone omstandigheden, hooge graanprijzen waren ontstaan; alsdan zouden zij het noodige en nuttige eener wet op nieuw aangetoond en aangeprezen hebben. Die buitengewone omstandigheden, zeggen zij, zijn niet verschenen; integendeel, zijn de in het Betoog aangewezene onvermijdelijke en schadelijke gevolgen der onbeperkte toelating meer en meer gebleken. Getuige de algeheele vernietiging van wezenlijken handel in granen, gedurende dit jaar, tot aan den dag, op welken de Koning, door eenen wijzen en gepasten, krachtigen maatregel, het licht der hope op eene betere toekomst ontstak, — een maatregel, gaan zij voort, wiens onverwachte en dadelijke in werking brenging, ook door vele tegenstanders, volgens veler verklaring, de verschuldigde eere gebragt werd.» Vervolgens gaan de schrijvers over 1°. tot eenige beantwoording van zeker zoogenoemd tegenbetoog, aan de leden der kamer rondgedeeld (*waarvan wij reeds gewag gemaakt hebben*), welk stuk als een meer geheel tegen het Betoog gerigt stuk te beschouwen is; 2°. tot het onderzoek: wie de tegenstanders eener wet zijn; welke gronden zij daartoe bijbrengen, en welke de vruchten zouden wezen, wanneer aan hunne wenschen voldaan werd; 3°. en tot het daartegen overstellen wie de voorstanders eener wet zijn, ook hunne gronden, en welke gevolgen er van eene wet te verwachten zijn. Vooraf zeggen de schrijvers, dat zij *alleen* in het belang van den graanhandel zullen spreken, daar, hun inziens, de voorgedragene wet niet enkel in het belang van den handel en scheepvaart is, maar ook de handel en scheepvaart, meer nog dan de landbouw, groote behoefte aan eene doelmatige wet tegen vreemde overmagt hebben, indien ten minste de handel eens weder met andere volken om eenig aandeel in den groothandel zal kunnen dingen.

Tot beantwoording van het tegen-betoog overgaande, vraagt men, of, bij een staat van zaken der laatste jaren, men niet geleerd heeft, hoe alle graanbehoevende volken ons voorbijgaan, en, volgens het thans aangenomen stelsel, zich tot de eerste bron wenden? Leert deze niet, dat die eerste bronnen zijn de groote landen van voortbrenging, het Noorden, of wel de groote entrepôts van granen, onbezwaard met in- en uitgaand regt?

Ter wederlegging van het tegenbetoog wordt hoofdzakelijk aangevoerd, dat reeds de verbouw van tarwe hier te lande ons geene groote kwantiteit van eigen graan veroorlooft uit te voeren; dat de lage prijsstand den landman reeds noodzaakt tot vermindering van den verbouw; dat men dan mag vragen, hoe wij dan den graanbenoodigden vreemdeling iets tot matigen prijs zullen kunnen aanbieden; dat men mogelijk [illegible] van aanbouw uit het Noorden [illegible] met in- en uitgaand regt bezwaard [illegible] geen entrepot weten; dat wij den buitenlander niet noodzaken, om niet bij ons, maar elders, zijn benoodigd graan te koopen; dat wij ons zelven den last en de afhankelijkheid opleggen, om ook ons brood bij den vreemde te koopen; dat men spreekt van schoonheid van inlandsche gewassen en armoede derzelve op Duitschen grond, polders in *Duitschland;* en verder zegt, dat men toestemt, dat het vreemde graan beter dan ons inlandsch is, en aan de vlijt onzer landbouwers twijfelt; doch dat men vraagt hoe zich dit rijmt, daar men meende, dat brandkoorn eene ramp was, terwijl men, naar het schijnt, dit den landbouwer wil wijten; dat men de aldus redenerende verwijst naar de berigten over den oogst van 1835 in *Frankrijk*, dat men zich verblijdt, dat *Friesland* zich met goed gevolg op den vlasbouw toelegt, en zulks ten sterkste aanbeveelt, want dat men er beter rekening bij vindt, dan bij granen, zelfs met eene graanwet; dat men het bestaan van eenige meerdere weelde bij den landbouwer wil toegeven, doch, dan op zoo veel verlichting zich beroemende, eeuw ook den zolten, even als alle andere standen, bij meerdere beschaving, meer noodige en kunst-behoeften heeft opgelegd; dat men niet ontken-

nen kan, dat de verdringing onzer inlandsche granen, door het vreemde, van onze hoofdmarkten, het verlies met de provinciën ten hoogste benadeelt; dat wij groote kans hebben om de hoogste markt te verkrijgen, wanneer de wenschen der tegenstanders van eene beschermende wet verhoord worden; want vermindering van eigen graanbouw, met toenemende verpligting om het graan, tot ons eigen verbruik noodig, bij vreemden te moeten koopen, kan, wanneer (gelijk de tegenstanders niet onmogelijk stellen) ergens elders behoefte mogt ontstaan, en hetwelk dan zeker, uit den aard der buitenlandsche wetten, op hoogen prijsstand zal zijn, ons de Noordsche vriendschap duur te stade brengen; dat het stelsel van entrepôt door velen onzer handelaren niet naar waarde wordt geschat en daarentegen buiten 's lands op hoogen prijs gesteld, waar men geenen groothandel kent, dan dezen, waarbij men, als in eene vrijhaven, zich om geen in- noch uitgaande regt, enz., behoeft te bekreunen; dat de haver, een inlandsch hoofdproduct, het minst van een hooger regt zal gevoelen; dat, bij overvloed buiten 's lands, dit de waarde van dit graan zal schragen, en bij schaarste elders den uitvoer niet belemmeren; dat de voorhanden zijnde massa granen, opgegeven als circa 60000 lasten beloopende, in Engelsch entrepôt, toch zoo slecht niet moet zijn, wanneer, gelijk te *Rotterdam* en *Amsterdam* bekend is, eenige dier ladingen uit Engelsch entrepôt reeds hier ter consumptie-markt gebragt, tegen *f* 7, $7\frac{1}{4}$, *f* $5\frac{1}{2}$ en *f* 6 per mud zijn verkocht, ten tijde de beste Zeeuwsche tarwe hoogstens *f* 5, $5\frac{1}{4}$ per mud kon gelden; dat men zich niet vereenigen kan met het gevoelen, dat de Rijn van ons [illegible] trekken, evenmin, dat wij sluikerij van Oostzeesch graan den Rijn afwaarts zoo gemakkelijk of voordeelig zouden beschouwen; dat, wat den uitvoer naar het Noorden betreft, men het woord *moet* op meekrap, indigo en specerijen per steen te kunnen toepassen, en altijd twijfelt, of ook, toegegeven de hoogere geldswaarden, de balans in ons voordeel staat; dat tabak van *Bremen* en Deensche haring naar het noorden wel zwaarder in de schaal zullen zijn, dan het van hier uitgevoerde dezer artikelen; dat ten minste onzen haring een hooger regt dan den noordschen drukt; dat men onderzoeken kan of niet de aanvoer van vreemde granen voor $\frac{3}{4}$ door vreemde en $\frac{1}{4}$ door nationale bodems geschiedt, en het onwedersprekelijk is, dat, op een regt van omstreeks *f* 8, *f* 5, 10 pCt. restitutie voor de laatste geen voorkeur kan genoemd worden, maar zulks alleen, bij een regt van *f* 50, *f* 20 waarde erlangt; dat, wat den smokkelhandel betreft, *Oost-Vriesland* en de grenzen aan die zijde van ons rijk de landen van belofte schijnen te zijn, en het den schrijvers ook niet onbewust is, dat aldaar reeds, bij de lage regten, abusivelijk rogge voor haver en tarwe voor garst werd binnengebragt; dat het bestuur dus aldaar *nu qui vive* zal moeten zijn, en dat, is men zulks, men dan niet ziet, dat graan, bij quantiteit te sluiken, juist zoo gemakkelijk als onkostbaar kan wezen, en men ook vraagt of er niet zoo veel artikelen bestaan, oneindig minder in omvang en gewigt, en hooger in waarde en regten, dan granen, welke alzoo ten frauduleuzen invoer gemakkelijker zijn en rijker belooning geven; dat in deze vrees ook veel oppervlakkigs is, want het hooge regt te frauderen rekent men al terstond dit bedrag als winst; doch dat men voorbij ziet, dat, bij eene schaal van regten, de lage prijsstand tegenover het hooge regt staat; dat de sluiker nu het hooge regt moge frauderen, de geringe waarde of de lage prijsstand beloont hem noch gevaren, noch kosten: terwijl bij klimmenden prijs en dalend regt deze weder niet beloond worden; en dat men bovendien uit het oog verliest, hoe, bij alle onze naburen, door den hoogeren prijsstand, de sluikhandel veel uitlokkender is, en toch niet noemenswaardig wordt gedreven, uit hoofde der kostbaarheid en daaruit voortvloeijende geringe belooning.

Wat het bezwaar betreft, dat er zich geen entrepôt-voorraad zal vormen, tot reden waarvan men geeft, dat zulk vreemd graan, als het ware, dood zou moeten blijven liggen, en dus hierdoor, als wegens de zwaardere pakhuishuur, de vreemdeling geene reden tot inzending heeft, tenzij hij voorschot van geld genoot, welk voorschot echter de commissionair op graan in entrepôt niet doen kan, antwoordt men daarop hoofdzakelijk, dat, wanneer men de mogelijkheid eener verlevendiging van dit doode graan aantoont, en dit gelukt, men niet twijfelt of degenen, wier graanhandel meest commissie is, zullen dan wel spoedig ter dienste der vreemden hunne beurzen weder ontknoopen.

Schrijvers van dit werkje wijten de vernietiging van den graanhandel aan deszelfs verplaatsing uit die landen (namelijk *Pruissen*, en *Rusland*), waar eene zekere betrekkelijke waarde voor dat graan vereischt wordt, in verband met vracht en onkosten, waarom, bij tijdelijken lageren prijsstand, dit graan alhier gezolderd en tot eene gunstiger markt bewaard werd. Zij meenen, dat die handel, al voerde hij duizende lasten te gelijk onze zeehavens binnen, nooit het vertrouwen van den handel vernietigde. Gaarne, voegen zij er bij, nam de debitant of speculant eenige ladingen, overtuigd, dat die aanvoerders den prijs niet buiten alle verhouding zouden doen vallen, en liever medewerkten, om én zich zelven én anderen eene billijke rente te verschaffen. Deze met regt den naam van graanhandel waardige betrekking is nu verlegd, verachterd en dreigt zonder graanwet algeheele vernietiging; want de landen, waarheen zich nu de hoofdhandel gerigt heeft, zijn *Hamburg*, *Denemarken*, enz. De nabijheid der bouw- en afladingsplaats, eigen schip, korte reize, weinige behoeften en kosten van schipper en volk, groot geldelijk voorschot van den commissionair, verpligten en in staat stellen tot eenen verkoop *à tout prix*, dadelijk bij de aankomst. Die handel mag geen graanhandel meer genoemd worden; want hij voert slechts aan, verkoopt tot prijzen, soms beneden die der afzendingsplaats, immers niet met gewone onkosten, enz., gelijk staande. Deze aanhoudende toevoer, met verpligting tot verkoop tot iederen prijs, is sedert de laatste jaren vereenigd met de voortdurende sluiting der Engelsche havens, alsmede die van *Frankrijk*, *België*, enz., oorzaak der vernietiging van alle handels-vertrouwen, namelijk de gedurige aanvoer van vreemd graan, om de qualiteit in de laatste jaren de voorkeur genietende, zich meer en meer het debiet aan den verbruiker toeeigent en dus alle gewone ontzet onmogelijk maakt. Hierdoor is voor den eigenaar van granen ontnomen die zekerheid eener zekere waarde van eigendom, zoo noodig voor den koopman, om met soliditeit zijne zaken te regelen. Hieruit leiden de schrijvers af, dat, door het verlies van vertrouwen op eene betrekkelijke waarde van het onderpand (in deze granen), de handel in deszelfs werking ontmoedigd en verlamd is, en met geheelen ondergang bedreigd wordt; dat de graanhandel daardoor verlaagd is tot den rang eener eenvoudige consumptie-markt of debiet in het klein; en dat het herstel van dit verloren vertrouwen het juist is, hetwelk voor den handel zoo wenschelijk, en alléén door eene behoorlijke graanwet te erlangen is. Geene wenschen tot hoogere prijzen koesterende, is het slechts het behoud van eene zekere betrekkelijke waarde, welke men tracht te bevorderen. Men heeft nu wel gezegd, dat de wet niet baten zal; en andere zijn zelfs verder gegaan, en hebben willen beweren, dat, door eene wet, de prijzen verder zouden dalen; doch de toets der ondervinding moge uitspraak doen.

Het Koninklijk besluit, op eenen dag alom bekend, heeft overal, en zonder dat nog van eene plaats tot de andere de rijzing medegedeeld kon zijn, gelijke uitwerking gehad. Het vertrouwen is aanzienlijk wedergekeerd; de debitant heeft eenigen voorraad durven inslaan; de eigenaar van graan kan hetzelve weder op eenige waarde taxeren, en de tijdsruimte, tusschen dit voorloopig besluit en de voordragt der te bepalen graanwet, mag als eene welgelukte proeve beschouwd worden van het nuttige en weldadige der te verwachten wet. Wij moeten het bewijs van vernieuwd vertrouwen en prijsverbetering geven, vóór wij verder onze tegenstanders de loop der herlevendiging van het door hen genoemde doode graan konden aanwijzen. Dit doode graan ligt nu onder den last van circa *f* 80 per last voor tarwe en *f* 30 per last voor rogge. Nemen wij nu aan de, ten gevolge der provisionele wet, reeds bestaande prijsverbetering, tarwe *f* 30 en rogge *f* 15 per last, dan vermeent men e- spoedig voor het inlandsche graan een middenprijs van *f* $5\frac{3}{4}$ per mud tarwe met *f* 2 per mud regten en van $4\frac{5}{4}$ per mud rogge met 4 per mud regten te mogen verwachten. Welligt make men echter hierop de aanmerking, dat, indien het hooge regt zoo weinig drukkend voor den buitenlander is, zulks weinig zal baten; doch men antwoordt daarop, dat het doel der wet niet is hooge graanprijzen; maar het behoud eener zekere waarde in eigendom en onderpand; want de invoer van vreemd graan ter consumtie-markt is ondoenlijk bij een middenprijs van *f* 150 voor tarwe met *f* 90 regten, en rogge *f* 105 met *f* 60 regten per last; bij gevolg zal die prijsstand als het minimum der waarde van het inlandsche graan te beschouwen zijn. Men vraagt dus: of de vreemdelingen, voor wie geen enkele haven in *Europa* eene veiliger en minder kostbare nederlage aanbiedt, niet, in de verwachting van spoedige vermindering der regten, hier in entrepôt zolderen, waar hun de keuze steeds verblijft weder uit te voeren of ter consumtie te brengen; zijnde het laatste een voorregt, dat hun geen entrepôt in *Europa* tot zoo lagen middelprijs toelaat; en zou de commissionair op zulk een onderpand geen voorschot kunnen doen. Men erkent, dat geringe en slechte qualiteiten granen eenigzins zullen geweerd blijven, naardien de lage prijsstand zoo weinig reeele waarde aanbiedt; doch vooreerst, dat wij zulk een graan, als voor ieders belang schadelijk, gaarne geweerd zien, zoo zal ook, ten anderen, hij, die de rampzalige gevolgen der geld-voorschotten op slecht onderpand, hetzij door commissionair of anderzins, kent, moeten instemmen, dat, tot gerustheid der geldschieters een solide onderpand en eene vaste markt beter dienden, dan een handel, welke hem steeds dreigt zijn onderpand in volslagene onwaarde te doen vervallen. Door eene wet verkrijgt hij het voordeel, dat de bepaling, welke ons inlandsch graan en eigendom beschermt, ook hem tegen schadelijke gevolgen beveiligt. Wegens de verplaatsing des handels naar *Hamburg* en den grooten ophef, met welken die verplaatsing voorgesteld en gevreesd wordt, zeggen de schrijvers, dat het waar is, dat *Hamburg* in graanhandel is toegenomen; maar men vraagt hoe? Men gelooft door de toegenomene cultuur aan *Elve* en *Saale*, in *Holstein* en *Denemarken*, en vooral de behulpzame hand, welke onze consumptie-markt hetzelve ter plaatsing van de voortbrengselen dier landen verleent. *Hamburg*, niet bijzonder groot in omtrek en bevolking, omringd van bouwlanden, kan voor deszelfs eigen verbruik, ter plaatsing van de granen der opgenoemde landen, niet in aanmerking komen; deszelfs consumptie heeft dus geen invloed, en deze stad is dus slechts als entrepôt of nederlage te beschouwen, tot zeer matige regten. Dit laatste is nu juist hetgeen wij door eene graanwet en een daarmede verbonden entrepôt zouden wenschen te verkrijgen, en ook, naar men meende, niet uit zou blijven, om de tweevoudige reden, dat een entrepôt alhier volstrekt met *geene* regten bezwaart, en, ten andere, de buitenlander de keuze en het uitzigt heeft, om, bij eenige prijsverhooging in de consumptie, over twee millioenen zielen te kunnen deelen, zou dan de Oostzeesche graanbezitter eene stad kiezen, waar hij eene beperkte consumtie-markt heeft, en dus slechts kan nederleggen, en, om beter prijs te erlangen of te kunnen verkoopen, altijd van die stad weder naar ons of een ander land uitzien, en met zijn graan verzeilen moet; of zal hij niet veel liever hier te lande in entrepôt zolderen, van waar hij even onkostbaar weder afschepen, of, zoo als wij hiervoren opmerkten, op eene grootere consumtie-markt komen kan? Het onpartijdig antwoord kan niet ten onze nadeele wezen."

(*Het vervolg hierna*)

Letternieuws.

Almanak voor het Schoone en Goede voor het Jaar 1836

En

Almanak voor de Jeugd voor het Jaar 1836.

Beide bij G. J. A. BEIJERINCK, te *Amsterdam*.

Gelijk de vrolijke zangvogels de eerste boden der naderende lente, of ook gelijk de eerste sneeuwvlokken de verkondigers van den aanstaanden winter zijn, — zoo zijn de nieuwe almanakken, die zich in het najaar, de eene voor de andere na, vertoonen, de herauten van het nabij zijnde nieuwe jaar. Hoe menigeen, éénen hunner in handen nemende, wordt voor het eerst door eene onverwachte stem herinnerd, dat het jaar ten einde spoedt. « Is het," zegt hij, « dan reeds zoo nabij het einde?" en den nevel, die zijnen geest, in het midden van 's levens zorgvuldigheden, zoo lang bedekte, op eens ziende verdwijnen, gaat hij het eindi-

gende jaar met een bezonnen hoofd te gemoet. — Hoe menigeen, wien het afgeloopen jaar niets dan kommer en smart bragt, neemt den almanak met een blij gevoel in de hand, terwijl de hoop hem toelacht, dat het nieuwe jaar ligt verandering baren zal. — Hoe menigeen neemt hem, om vooruit reeds te berekenen, wat al in dat toekomstige jaar zal kunnen plaats vinden; ziet hij al die zon- en feestdagen, die zons- en maansverduisteringen nu reeds opgegeven: het is hem, alsof de donkere nacht, die de toekomst bedekt, reeds een weinig opgeligt wordt.

Zoo achten wij het eene goede inrigting, den almanak voor een volgend jaar, tegen de lange winteravonden reeds vroeg als eene herinnering: «ook deze zullen wijken," het vaderland rond te zenden. — En wel den genen, die daarbij het eerst bedacht, daar een almanak toch in elks handen is, denzelven zoo veel mogelijk nuttig en aangenaam te maken. Want een volk, dat zijne almanakken die door elk gelezen worden, steeds veredelt en in waarde houdt, gaat zeker in beschaving niet achter uit.

Zóó dachten wij ook, toen wij den *Almanak voor het schoone en goede* voor het jaar 1836, en even zoo den *Almanak voor de jeugd*, vergeleken met de vroegere jaargangen. De almanak toch *voor het schoone en goede*, ofschoon hij ons onder al zijne dichters slechts éénen uit de oude school, den grijzen WALRÉ, noemt, daagt echter in zoo menigen nieuwen dichter tot een nieuw tijdvak op. Het vaderland, dat zijne oude zangers, de een voor de andere na, van het tooneel des levens ziet wijken, aanschouwt hier zijne nieuwe zangers; reeds menigeen bevestigt voor de tweede en derde maal, zijne hoop, dat de toekomst van ons volk, des levens schoonste bloem, de poezij, niet derven zal. Ook in proza gaat deze almanak voort, zijnen roem te handhaven: zoo wel ELMIRA's droom als de schets uit de Spaansche tijden van POTGIETER mogen daarvan de beste getuigen zijn. Het meest echter bevielen ons de alleruitmuntendste plaatjes; en onder deze boven al een, *kind en grijsaard* genaamd, waar dichtkunde en graveernaald met elkander wedijveren, wie de kroon moge verdienen. Wij verblijden ons, dat ook *Gelderland* ditmaal zijne bijdragen tot dit schoone boekje gaf, en vooral verheugden wij ons in het zeer schoone gezang van eene nieuwe dichteres, welker gedicht ons hoop geeft, dat hare reeds lang geoefende pen ons nog dikwijls verblijden zal met de zachte en gevoelvolle voortbrengselen van een diep gevoelend hart.

Ook de *Almanak voor de jeugd*, door een' kindervriend en eene kindervriendin, die reeds lang hunnen roem in ons vaderland gevestigd hebben, den heer ROBIDÉ VAN DER AA en mevrouw VAN MEERTEN, geschreven, is dubbeld waardig den lof, dien hij zoo lang verdiende. Het is een allernuttigst en aangenaam kinderboekje. Menig gezang herinnert ons aan den beroemden VAN ALPHEN; menig prozastukje aan den edelen WEISSE.

Zoo moge dan ook het volgend jaar beide deze boekjes als de sieraden van Neêrlands almanakken in eere houden, en wij steeds meer en meer in staat gesteld worden, met onze naburen ook in dit kunstvak te wedijveren.

G. . . . . .

*** Bij C. A. THIEME, te *Arnhem*, is van de pers gekomen, en in de voornaamste Boekwinkels verkrijgbaar gesteld:

GELDERSCHE VOLKS-ALMANAK

voor het Jaar 1836.

DOOR

O. G. Heldring,

Predikant te Hemmen.

Met vier plaatjes en een Muzijkstukje.

Tweede Jaargang.

INHOUD:

Kalender; Weêrteekenen; Tuinwerk; Gedachten van Volksvrienden; Opgave der Markten en Kermissen en der Middelen van Vervoer in de Provincie; Stand der Bevolking van *Gelderland*. — MENGELWERK: Aan den Gelderschen Volks-Almanak. *Geldersche Volksfeesten*: Het Driekoningen-feest; Het Schuttersfeest te *Huissen*. — *Geldersche Oudheden*: De Romeinsche Grafsteen te *Doodewaard*; Het Klooster te *'s Gravendaal*. — *Geldersche Zeden en gewoonten*: Eene Bruiloft in de omstreken van *Borculo*; De osseskermis. — *Geldersche Geschiedenis*: BALDERIK en ADELA; KAREL VAN EGMOND, Hertog van *Gelder*; Op Hertog KAREL VAN GELDER; Het Dorp *Driel* in de *Overbetuwe*; De Winterpartij op het Dorp; — Brief aan Meester MAARTEN BAARDMAN; *Geldersche taal*: Hoe Meister MAORTEN BAORDMAN Baos JOOSTEN en schat dee vinden; Is dat Geldersch? — *Geldersche Poezij*: Bij het graf mijner Moeder; Bede eener hopende Moeder; Op Vader Willem's Verjaardag; Op het huwelijk van eenen Vrieschen predikant met een Geldersch meisje; De Speelman; De Fleur; Natuur; Gewaarwording bij de beschouwing der Natuur; Droomen; Hulde aan de Vriendschap; Op de afgebrande en herbouwde kerk der Hervormden te *Gendringen*; Raad aan ongehuwden; Zedigheid en Beschaving; De Nachtwaker. Het bijgeloof der 16e vergeleken met dat der 19e Eeuw. — *Geldersche beroemde Mannen*: WILLEM SLUITER; GIJSBERTUS CUPERUS; *Geldersche Hutspot*. — De Koningel.

De prijs op ordinair papier is . . . . *f* 0.75.
Dito in karton. . . . . - 1.00.
Dito velin, verguld op snee en in koker . . - 1.80.

N. B. *De twee laatste soorten worden niet in commissie verzonden, maar moeten voor rekening worden ontboden.*

Waterhoogte te Arnhem.

Den 1 Dec. 1 El 2 Palm 6 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 6 D.
Den 2 Dec. 1 El 3 Palm 2 Duim; gewassen 6 Duim; gevallen 0 D.

BEKENDMAKING.

JOHAN GERARD AALDERS, wonende te *Zutphen*, bij Arrest van het Hof van Assises in de Provincie *Gelderland*, op den 13den December 1827 tot eene infamante straf veroordeeld zijnde, ter zake van medepligtigheid aan diefstal met verzwarende omstandigheden, — heeft op den 29sten October 1835, ter Griffie van het Hoog Geregtshof te *'s Gravenhage* doen overbrengen een Request tot *Rehabilitatie*: — wordende deze Bekendmaking gedaan overeenkomstig art. 625 van het Wetboek van Strafvordering.

De Prokureur Generaal bij het Hoog Geregtshof, te *'s Gravenhage*.
A. W. PHILIPSE.

---

† † † Te *Zutphen*, in het Logement *de Keizerskroon*, zullen † † in het openbaar, des voormiddags ten 10 ure, op Za- § turdag den 5den December 1835, bij inzetting, en op Zaturdag den 19den December 1835, bij finale toewijzing, geveild worden, de navolgende (bij den Koopman J. SLEGTEN en den Notaris SCHLUITER te *Zutphen*, te bevragen) goederen.

1o. VIER HUIZEN, naast elkander, in het Dorp *Warnsveld*, No. 28 tot en met No. 31.
2o. Het ERVE, *de Holtmate*, in *Leesten*, onder *Warnsveld*, met daaraan gelegene WEIDE *het platte Landje*, te zamen groot 6 Bunders, 88 Roeden en 40 Ellen.
3o. De WEIDE, *het Landdrosten-Landje*, in *de Bronsbergen*, onder *Warnsveld*, groot 2 Bunders, 3 Roeden en 50 Ellen.
4o. De afgedeelde helft (nu geheel WEIDELAND) van *de Lochteren's Boekelerenk*, in *Leesten* onder *Warnsveld*, die helft groot 2 Bunders, 61 Roeden en 5 Ellen.
5o. De WEIDE, *het Lagbeukhiemer*, in *Voorstonden*, onder *Brummen*, groot 2 Bunders, 32 Roeden en 90 Ellen.
6o. De WEIDE, *de Stuurmansmate*, in *Voorstonden*, onder *Brummen*, groot 3 Bunders, 55 Roeden en 50 Ellen.

---

† † † COMMISSARISSEN IN DE ZAKEN VAN † † DEN HEER *F. A. DEN DAAS*, voornemens § zijnde uit de hand AAN TE BESTEDEN *het afbreken van vier kleine- en het* OPBOUWEN *van twee groote huizen aan den wal achter de St. Walburgs Kerk te Arnhem*, noodigen bij dezen de gegadigden uit, om de voorwaarden dezer aanbesteding in te zien ten huize van den Heer *F. A. DEN DAAS*, waar dezelve, van Dingsdag den 1sten December 1835 af, tot den 11den December 1835, te lezen liggen.

---

§ † § De Ondergeteekende, onderwijzer te *Arnhem*, vergun- † † ning bekomen hebbende tot het houden eener openbare avondschool, zal de zelve den 4den Januarij aanstaande openen. — Het onderwijs zal zich bepalen voor de min gevorderden tot de REKENKUNDE, welke, zoo veel mogelijk, voor de dagelijksche behoefte zal worden ingerigt: en, voor de meer gevorderden, tot de STEL- EN MEETKUNDE, toe te passen op den burgerlijken, en voornamelijk op den Militairen stand, — en wat verder voor een afteleggen Officiers-examen gevorderd wordt.

F. VAN HEUMEN.

---

§ § § In eene sedert jaren met het beste succes bestaande en gras † † AFFAIRE, in *Gelderland*, wordt een ASSO- § CIÉ gevraagd. Er zal meer op *Soliditeit* dan op het aan te brengen kapitaal gezien worden, terwijl slechts *f.* 3000 toereikende zouden zijn. Brieven franco, onder Letter A, bij den Boekhandelaar *J. G. MEIJER*, in de Rijnstraat te *Arnhem*.

---

† † † EEN BRIEF, met het *Arnhamsche Postmerk*, † † van den 15den November ll., en met de letter H onder- † teekend, ontvangen zijnde; wenscht men over deszelfs inhoud, nadere inlichting te hebben. — Op de strikste geheimhouding kan staat gemaakt worden.

BERNARD EN AUGUSTE Fr.

Hebben de eer het geëerde Publiek te berigten, dat zij in deze stad aangekomen zijn met een groot ASSORTIMENT [illegible] en SEPHIEREN. [illegible]
Zij zullen, [illegible] bij den Heer ROBERT, in het Hotel van Nederland.

NEDERLANDSCHE STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

[illegible]

Dienst tusschen Rotterdam, Arnhem en Keulen.

Van *Arnhem* naar *Keulen*.
Woensdag den 9den, 16den, 23sten en 30sten December, s' morgens ten 6 ure.

Van *Arnhem* naar *Rotterdam*.
Zaturdag den 5den en Zondag den 13den, 20sten, en 27sten December, s' morgens ten 9½ ure.
